

تحلیل راهبردی توسعه اکوتوریسم در شهرستان گالیکش با استفاده از مدل SWOT

دکتر حشمت اله سعدی^۱، عادل خسروی^۲

۱- عضو هیئت علمی ترویج کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا، همدان

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد موسسه آموزش عالی عمران و توسعه، همدان

چکیده

یکی از زمینه‌های گذر از اقتصاد متکی به نفت به اقتصاد غیر نفتی، تغییر ساختار اقتصادی کشور است و برای چنین تغییری، نگرش یکپارچه در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، حقوقی و مدیریتی ضروری به نظر می‌رسد و در این میان اطلاع رسانی به موقع علمی و فرهنگی از طریق انتشار تجربیات جهان می‌تواند تسهیل کننده این مهم باشد تا فرهنگ تنوع بخشی در اقتصاد را توسعه دهد. یکی از عرصه‌های تنوع بخشی اقتصاد کشور با توجه به شرایط محیطی و مزیت‌های نسبی موجود، گردشگری است. همچنین اکوتوریسم به عنوان یکی از منابع درآمد مهم و نگاه به توسعه پایدار از مزیت‌های مهمی برای هر کشوری به حساب می‌آید و به خصوص در مناطق بکر طبیعی و خاص دارای اهمیت بسیار بالایی هست، هدف این مقاله بررسی و ارزیابی اکوتوریسم در شهرستان گالیکش و ارائه راهکارهایی جهت توسعه اکوتوریسم در شهرستان با توجه به اهمیت این شهرستان و قرار گرفتن پارک ملی گلستان به عنوان یکی از بزرگترین و خاص‌ترین پارک‌های ملی جهان می‌باشد، با توجه به نتایج تحقیق نقاط ضعفی همچون تخریب جنگل‌ها و تغییر کاربری و عدم سرمایه‌گذاری در مناطق گردشگری از نقاط ضعف شهرستان و نقاط قوتی همچون وجود بزرگترین پارک ملی کشور، وجود جاذبه‌های فراوان طبیعی و تاریخی و فرصت‌های مثل دسترسی به بزرگترین پارک ملی کشور و امکان توسعه زیرساخت‌ها در مناطق روستایی و تهدیدهایی مانند ناشناخته بودن جاذبه‌های گردشگری و تغییرات تدریجی بافت سنتی روستاها از مسائل مهم توسعه اکوتوریسم در شهرستان گالیکش می‌باشد و در ادامه با توجه به نتایج توصیفی با استفاده از مصاحبه از مردم محلی روستاهای مقصد اکوتوریسم مسائل و مشکلات مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفتند.

کلمات کلیدی: اکوتوریسم، گالیکش، گلستان، پارک ملی، توریسم

مقدمه

امروزه پدیده گردشگری اکوتوریسم، به لحاظ ظاهراً مدزایی فراوان، بس‌یازکشورهای جهان برآنداشته‌هست‌که سرما‌یه گذاریزایدی‌رابطه‌ی‌شاخه‌ی‌صا‌صدهند (Tremblay, 2006: 34). سرمایه‌گذاری در گردشگری می‌تواند باعث تحرک‌بخشی به توسعه اقتصادی در سطح ملی و محلی، تنوع بخشی به اقتصاد، کسب سود، ایجاد زیرساخت‌ها، ایجاد سرمایه و بنیه مالی برای مدیریت و حفاظت از منابع، ایجاد عدالت اقتصادی، افزایش آگاهی و بینش افراد جامعه در مورد محیط‌زیست و حفاظت از آن و حفظ فرهنگ‌ها را فراهم نماید (Wall & Stone, 2004: 12). اهمیت اکوتوریسم در عصر صه جهانی به حدی بوده که سازمان ملل سال ۲۰۰۲ را به عنوان «سال بین المللی اکوتوریسم» نامید. برخلاف سایر جنبه‌های توریسم آ‌دارای محتوایی چند بعدی است (Higham, 2007: 24)، که فعالیت‌های فراغتی انسان را عمدتاً در طبیعت امکان‌پذیر می‌سازد و مبتنی بر مسافرت هدفمند توأم با برداشته‌های فرهنگی، معنوی، دیدار از جاذبه‌های طبیعی، مطالعه و بهره‌گیری از پدیده‌های متنوع طبیعت است (رضوانی، ۱۳۸۰: ۱۱۶). اکوتوریسم در میان گونه‌های مختلف صنعت توریسم از جایگاه ویژه‌ای برخوردار و در دو دهه اخیر رشد قابل توجهی داشته است. این صنعت یکی از مهم‌ترین پدیده‌های قرن حاضر است که علاوه بر فقرزدایی، عدالت‌گستری و اشتغال‌زایی، درآمد بالایی را ایجاد کرده و برای فقرا نیز ایجاد شغل می‌کند. (Nikolas et al., 2004). اکوتوریسم در برگرفته اصول صنعت توریسم پایدار است که به آموزش و مشارکت جوامع بومی و محلی در مراحل برنامه‌ریزی، توسعه و اجرا تمرکز می‌کند (محرم‌نژاد و آقاخانی، ۱۳۸۸). امروزه بررسی و شناخت مکان‌های مستعد جهت کاربری اکوتوریسم یکی از موضوعات مهمی است که مورد توجه برنامه‌ریزان صنعت توریسم قرار گرفته است (ایلدرمی، ۱۳۹۴). امروزه طبیعت‌گردی در بین سایر بخش‌های صنعت توریسم بالاترین نرخ رشد را داراست (Goeldner et al., 2003).

پویایی اقتصاد روستایی از طریق انواع فعالیت‌های مربوط به تمامی بخش‌های اقتصادی، امری الزامی است (مطیعی لنگرودی، ۱۳۸۲: ۸۱-۸۰). بسیاری از برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران توسعه از فعالیت‌های گردشگری به عنوان رکن اصلی توسعه پایدار یاد می‌کنند. زمانی که شرایط ملی یا بین‌المللی اجازه گسترش و توسعه گردشگری بین‌المللی را ندهد، توسعه داخلی به ویژه در مناطق توسعه نیافته و محروم می‌تواند نقش مهمی در توسعه این مناطق داشته باشد (جمعه‌پور، ۱۳۷۸، ۸۷). روستاها از گذشته دور، یکی از مقاصد گردشگران و محلی برای سیر و سفر مردم بوده است. امروزه بسیاری از نواحی روستایی به علت داشتن محیطی مفرح و جذاب، بسیاری از جمعیت شهری را در ایام تعطیلات آخر هفته و یا فصلی و سالانه به سوی خود می‌کشاند (مطیعی لنگرودی، ۱۳۷۵، ۸۷). در بسیاری از کشورها تنها روستا مخزن میراث فرهنگی و طبیعی است، و این میراث فرهنگی و جوی روستایی است که بسیاری از گردشگران را جذب مناطق روستایی می‌کنند (شارپلی، ۱۳۸۰، ۱۲۲). توسعه گردشگری جهت فقرزدایی و کاهش مهاجرت، ایجاد رفاه اجتماعی، حفظ ویژگی‌های فرهنگ سنتی، حفظ بافت سنتی، ارتباطات فرهنگی، حفظ منابع طبیعی و فرهنگی، تقویت غرور ملی و ایجاد فرصت‌های شغلی در کنار فعالیت‌های کشاورزی و دامداری در مناطق روستایی و دور افتاده، عنصری اساسی و ضروری محسوب می‌شود (قادری، ۱۳۸۳، ۱۶). بنابراین، برای توسعه نواحی روستایی، باید برای توسعه گردشگری روستایی برنامه‌ریزی کرد.

توسعه‌ی اکوتوریسم می‌تواند با ایجاد فرصت‌های شغلی، منافع اقتصادی بی‌شماری را به‌طور مستقیم متوجه مردم بومی کشورها کرده و راهی برای حفظ چشم‌اندازها و ذخایر طبیعی به شمار رود (تقوایی و همکاران، ۱۳۹۱). خوشبختانه در سال‌های اخیر در کشور توجه به توریسم و اکوتوریسم بیشتر شده است. دولت درصدد است با توسعه این صنایع از وابستگی به نفت بکاهد. در ایران مناطق مختلفی وجود دارد که قابلیت تبدیل شدن به قطب اکوتوریسم را دارند. شهرستان گالیکش یکی از آنها است.

شهرستان گالیکش با داشتن موقعیت جغرافیایی مناسب و همچنین مجاورت با پارک ملی گلستان و داشتن جاذبه‌های طبیعی و گردشگری همچون پارک‌های ملی، آبشارها، چشمه‌ها، طبیعت انبوه و... پتانسیل بالایی در جذب گردشگر دارد. از آنجا که در سال‌های اخیر فعالیت‌های چشمگیری برای پیشرفت صنعت توریسم و استفاده از پتانسیل‌های موجود برای گسترش صنعت توریسم و اکوتوریسم شهرستان انجام

1- Ecological Tourism
2- Tourism

نشده و با توجه به اهمیت صنعت توریسم در پیشرفت اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جوامع، این تحقیق به منظور بررسی وضعیت اکوتوریسم در منطقه انجام می شود. در همین راستا نقاط قوت، ضعف، تهدیدها و فرصت های صنعت اکوتوریسم منطقه مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد.

معرفی منطقه مورد مطالعه

ویژگی های جغرافیایی شهرستان گالیکش

گالیکش در آن منطقه از نخستین آبادیهائی است که به اندیشه های انقلابی و حاملان و پیام آوران آن، امکان فعالیت داد از آن جا بود که در سالهای ۱۳۵۲ و بعد ما توانستیم جهت و پیام خود را درآزادشهر و رامیان و گنبد مطرح کنیم و تدریجاً سراسر منطقه را تا قسمت های شمالی و غربی اش زیر پوشش بگیریم.

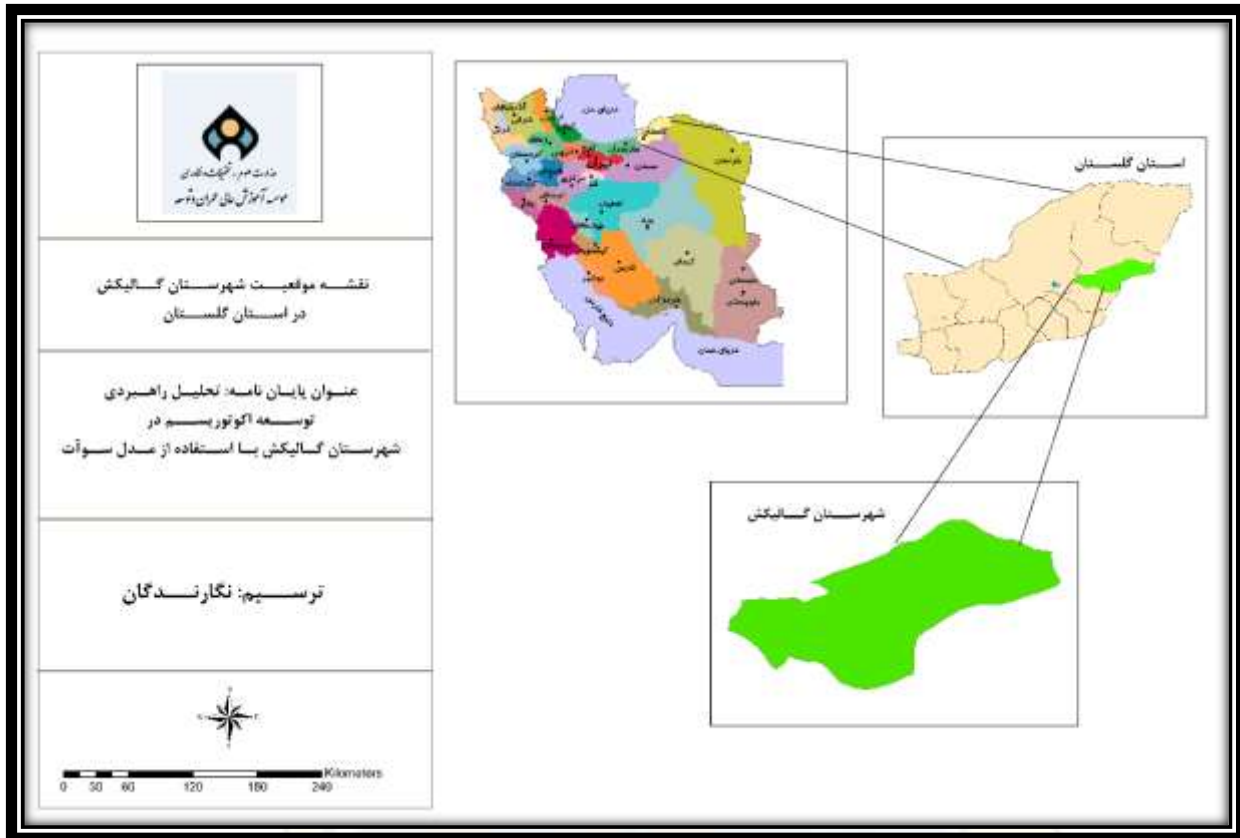
مشخصات عمومی شهرستان گالیکش:

شهرستان گالیکش یکی از شهرستان های استان گلستان واقع در شمال ایران است. شهرستان گالیکش در سال ۱۳۸۹ تاسیس شده است. مرکز این شهرستان، شهر گالیکش است. شهرستان گالیکش سابقاً یکی از بخشهای شهرستان مینودشت در استان گلستان بود که در سال ۱۳۸۹ به شهرستانی مستقل ارتقاء یافت. این شهرستان در حد فاصل بین شهر مینودشت و کلالة در جاده ترانزیت مازندران-خراسان، در استان گلستان واقع شده است. بخشی از پارک ملی گلستان و آبشار لوه در این شهرستان قرار دارد. مرکز این شهرستان شهر گالیکش است. شهرستان گالیکش از نظر جغرافیایی بین ۱۵ - ۵۵ تا ۷-۵۶ طول شرقی و ۵-۳۸ تا ۸-۳۶ عرض شمالی قرار دارد، و حدود ۲۰۰ متر از سطح آبهای آزاد جهان ارتفاع دارد. این شهرستان محل تلاقی سه استان گلستان، خراسان شمالی، سمنان است، و به عنوان گلوگاه استان در منتهی الیه شرق استان بشمار می آید. این شهرستان از شمال به شهرستان های کلالة و گنبد کاووس، از جنوب به استان سمنان، از شرق به استان خراسان شمالی و شهرستان بجنورد و از غرب به مینودشت محدود و متصل می شود. فاصله شهرستان گالیکش تا شهر مینودشت ۷ کیلومتر، تا سه راهی کلالة ۵ کیلومتر و تا گرگان (مرکز استان) ۱۲۳ کیلومتر است.

شهرستان گالیکش ۵۹ هزار و ۹۷۵ نفر جمعیت دارد که ۲۰ هزار و ۸۳۱ نفر در شهر و ۳۹ هزار و ۱۴۴ نفر در روستاها ساکن هستند. از مجموع جمعیت این شهرستان، ۲۹ هزار و ۵۳۷ نفر مرد و ۳۰ هزار و ۴۳۷ نفر زن هستند. همچنین در این شهرستان ۱۶ هزار و ۳۹۸ خانوار زندگی می کنند که ۵ هزار و ۷۶۸ خانوار در شهر و ۱۰ هزار و ۶۳۰ خانوار در روستاها ساکن هستند. تقسیمات کشوری شهرستان گالیکش شامل ۲ بخش و ۴ دهستان و به نامهای زیر است:

بخش مرکزی: ۱- (دهستان نیلکوه) (مرکز دهستان: فارسیان ۲- (دهستان ینقاق) (مرکز دهستان: ینقاق)

بخش لوه: ۱- دهستان گلستان، مرکز دهستان: تنگراه ۲- دهستان قراولان، مرکز دهستان: آق قمیش

شکل ۱: نقشه موقعیت جغرافیایی شهرستان گالیکش

جدول ۱: معرفی جاذبه‌های طبیعی شهرستان گالیکش

نام جاذبه	موقعیت
غار کیارام	۳۵ کیلومتری شهرستان گالیکش و در ۶ کیلومتری ضلع شرقی روستای فرنگ
آبشار گلستان	۴۲ کیلومتری شهرستان گالیکش و در ضلع شرقی جنگل گلستان
آبشار آق سو	۴۰ کیلومتری شهرستان گالیکش و در انتهای پارک ملی گلستان و قبل از آبشار گلستان
چشمه پارک ملی گلستان	۴۵ کیلومتری شرق گالیکش و در عمق جنگل
آبشار لوه	۲۰ کیلومتری شهرستان گالیکش و در ارتفاعات روستای لوه و در ۵ کیلومتری جاده اصلی تهران-مشهد
چشمه لال	روستای بش اوپلی واقع در ۲۵ کیلومتری شرق شهر گالیکش
موزه حیات وحش (تاکسیدرمی)	۳۵ کیلومتری شرق شهر گالیکش و در منتهی‌الیه غرب پارک ملی گلستان
چشمه پیر باد	۱۷ کیلومتری شهر گالیکش ۴ کیلومتری روستای فارسین
چشمه اشکان	روستای بش اوپلی واقع در ۲۵ کیلومتری شرق شهر گالیکش
غار سید رشید	در ۱ کیلومتری روستای سرحمام در روستای فارسین
گردوی فارسین (جوز بخشی)	۱۲ کیلومتری گالیکش و در روستای فارسین
روستای تاریخی پادل دل	۳۲ کیلومتری جنوب شرقی گالیکش
پارک ملی گلستان (Golestan national park)	۴۰ کیلومتری شرق گالیکش
گول قره کله	در مجاورت سه روستای فارسین-چقر-پاسنگ واقع شده است
چشمه دیوانه	در ۱۷ کیلومتری شرق گالیکش و در روستای کَرنگ کفتر
چشمه پیر غار	در ۱۸ کیلومتری گالیکش و ۵ کیلومتری روستای فارسین
چشمه خانسوار	۱۲ کیلومتری گالیکش و ۱۰ کیلومتری فارسین
دیو چشمه (ده چشمه)	۲۴ کیلومتری گالیکش و ۲ کیلومتری فارسین
پارک جنگلی فارسین	انتهای جاده معروف به جاده سلامت
مرتع آق قمیش (بادبانلی)	۱۸ کیلومتری شرق گالیکش
قوشه چشمه	فاصله روستا تا جاده بین‌المللی تهران-مشهد حدود ۱۸ کیلومتر
آبشار آدم پاگران	۴۵ کیلومتری شرق گالیکش و در محدوده تنگه گل جنگل گلستان
آبشار پاکندس	در ۳ کیلومتری روستای فارسین
زیارتگاه بابا تکیه	در دامنه شمالی نیلکوه و در ۶۰۰ متری حاشیه جنوب غربی روستای پاسنگ بالا

جدول ۲: معرفی صنایع دستی و فرهنگی، سوغات و غذاهای سنتی و آثار باستانی شهرستان گالیکش

ویژگی	جاذبه
۵ کیلومتری شمال روستای پاسنگ پایین و ۱۰ کیلومتری گالیکش	قلعه پاسنگ پایین
(۱۱۰۰ متری شمال روستای ینقاق) از توابع شهرستان گالیکش	تینگر تپه
۱۳۰۰ متری جنوب روستای تراجیق و ۱۵۰۰ متری جنوب جاده آسفالتی گالیکش-بجنورد	تپه علی
(غار در نزدیکی قله کوه خوجه قبر - امامزاده دفن شده در بالای کوه - و در قسمت غربی روستای نام نیک به فاصله تقریبی ۲ ساعت راهپیمایی قرار گرفته است.)	غار سم
در ۵ کیلومتری گالیکش	قلعه ابوبکر
۱۸۰۰ متری جنوب شرق روستای ینقاق	قلعه بی بی حلیمه
(۳۰ کیلومتری شرق شهر گالیکش)	تپه قلعه تخت سلیمان
(در روستای فارسین واقع شده است.)	حمام فارسین
(واقع در روستای پنودر)	غار حمام خدایی
(۳۵ کیلومتری شرق شهر گالیکش و ابتدای شرقی پارک ملی گلستان)	موزه حیات وحش میرزا بایلو پارک ملی گلستان
واقع در شهرستان گالیکش و روستاهای مسیر مشهد-تهران	بازارچه روسری های ترکمن
ابریشم بافی ، نمد مالی ، حصیر بافی ، تولیدات چرمی دست دوز ، بافتنی سنتی و قلاب بافی ، رودوزی سنتی ، پوشاک سنتی ، گلیم بافی ، سوزن دوزی و سکه دوزی بلوچ ، تابلو فرش	صنایع دستی
نان ها : نان کاک ، نان آغاندو ، نان قره قورتی ، نان اوجی ، نان خرمايي ، نان زردی دار آش ها : آش رشته ، آش کشک ، آش ماش محصولات کشاورزی و دامی : به لیمو ، نعنای ، مرزه کوهی ، قارچ ، عسل ، قره قورت ، کشک ، کره ، دوغ ، ماست ، پنیر ، سر شیر	سوغات و غذاهای سنتی

شکل ۲: نمایی از صنایع دستی و نان سنتی مردم بومی و محلی شهرستان گالیکش

تجزیه و تحلیل و یافته ها

به منظور ارائه استراتژی ها و راهکارهای توسعه اکوتوریسم در شهرستان گالیکش با استفاده و به کار بردن مدل SWOT و ارائه نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدیدها امری اساسی تلقی می شود. تحلیل SWOT بمنظور شناسایی و بررسی عوامل موثر درونی (قوتها و ضعفها) و عوامل تاثیرگذار بیرونی (فرصتها و تهدیدها) بمنظور ارائه استراتژیهای توسعه گردشگری بکار برده می شود. برای تحقق این امر ابتداهفهرستی از نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید مورد شناسایی قرار گرفته و سپس با نظرخواهی از مدیران محلی و همچنین مسئولان و کارشناسان و اهمیت دادن به هریک از این مسائل و سپس محاسبه و تحلیل آنها الویتها را مشخص کرده و جهت برطرف نمودن و تقلیل نقاط ضعف و تهدید و بهبود و ارتقاء نقاط قوت و فرصت در خصوص توسعه گردشگری، استراتژیهای مناسب و کارآمدی ارائه گردید.

جدول ۳: بررسی میزان تأثیر مؤلفه‌های طبیعی و انسانی در جذب گردشگر با استفاده از آزمون کای اسکوئر

نتیجه	تأیید	معناداری	کای اسکوئر		متغیر
			درجه آزادی	مقدار	
-	**	۰/۰۰۰ (**)	۳	۳۵/۶۰	وجود آب و هوای مطبوع در فصول گردشگری
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۳۳/۳۶	وجود جاذبه‌های منحصر به فرد
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۲۸/۵۶	وجود آداب و رسوم خاص منطقه
-	**	۰/۰۰۰ (**)	۲	۱۷/۴۴	وجود معماری و بافت منحصر به فرد
-	**	۰/۰۰۰ (**)	۳	۳۴/۳۲	وجود اماکن تاریخی
-	*	۰/۰۰۵ (**)	۲	۱۰/۷۲	وجود بازار صنایع دستی و محلی
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۴۵/۶۸	وجود شبکه حمل و نقل روستایی
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۴	۵۲/۴۰	وجود آب و هوای مناسب بیلابلی
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۳۷/۲۰	اشتغالزایی بومیان
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۴۳/۶۰	روحیه مهمان نوازی بومیان

** معناداری در سطح ۹۹٪ * معناداری در سطح ۹۵٪

با توجه به جدول بالا و مقدار کای اسکوئر و سطح معناداری، قابلیت‌ها و جاذبه‌های طبیعی و انسانی شهرستان گالیکش، یعنی جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی و صنایع دستی، وجود چشم‌اندازهای طبیعی منحصر به فرد، وجود مناطق بیلابلی با آب و هوای معتدل، وجود امکانات و تجهیزات رفاهی مناسب و داشتن محیط آرام و بدون سر و صدا در سطح ۹۹٪ و وجود مراکز اطلاع‌رسانی و وجود افراد بومی جهت راهنمایی گردشگران در سطح ۹۵٪ در جذب گردشگر به شهرستان گالیکش تأثیر داشته است که یافته‌های جدول ۴-۸ نیز مؤید همین مطلب است.

جدول ۴: بررسی فرصت‌های توسعه گردشگری شهرستان گالیکش استفاده از آزمون کای اسکوتر

نتیجه		معناداری	درجه آزادی	کای اسکوتر	متغیر
رد	تأیید				
-	**	۰/۰۰۰ (**)	۳	۳۵/۲۸	امکان جذب گردشگر خارجی
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۳۲/۰۸	امکان توسعه زیرساخت‌ها در مناطق روستایی
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۳۷/۳۶	برگزاری جشنواره‌های محلی
-	**	۰/۰۰۰ (**)	۳	۳۵/۹۲	دسترسی آسان به مناطق گردشگری از شهر
-	**	۰/۰۰۰ (**)	۳	۳۳/۵۲	امکان توسعه صنایع دستی
-	**	۰/۰۰۰ (**)	۴	۵۳/۶۰	دسترسی به بزرگترین پارک ملی کشور (پارک ملی گلستان)
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۴	۵۶/۴۰	آشنایی مردم با موضوع گردشگری و برخورد با آن‌ها
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۳۹/۷۶	امکان توسعه فعالیت‌های فرهنگی مناسب با شرایط زندگی منطقه
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۳۳/۶۸	فرصت حضور بخش خصوصی در منطقه برای توسعه گردشگری
-	**	۰/۰۰۰ (*)	۳	۳۵/۹۲	توصیه مقامات استانی به توسعه درختکاری

** معناداری در سطح ۹۹٪ * معناداری در سطح ۹۵٪

با توجه به جدول بالا و مقدار کای اسکوتر و سطح معناداری، وجود فرصت‌های زیاد گردشگری در شهرستان گالیکش از قبیل دسترسی به بزرگترین پارک ملی کشور (پارک ملی گلستان) و دسترسی به جاذبه‌های فراوان گردشگری و لزوم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، توسعه جشنواره‌های محلی و صنایع دستی در سطح ۹۹٪ در گردشگری شهرستان گالیکش تأثیر داشته است که یافته‌های جدول ۴-۸ نیز مؤید همین مطلب است.

تحلیل، بررسی و اولویت بندی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها:

طبق نتایج حاصل از ماتریس SWOT در جداول قبل، بیانگر آن است که مولفه جاذبه‌های منحصر به فرد شهرستان با مجموع امتیاز ۲۴۰ و میانگین وزن ۱۱/۷۸ به عنوان مهم‌ترین نقطه قوت تلقی می‌گردد و بعد از آن روحیه مهمان‌نوازی در نواحی روستایی مطالعه شده با مجموع امتیاز ۲۲۵ و میانگین وزن ۱۱/۰۴ در اولویت بعدی قرار دارد. در ضمن مولفه وجود معماری و بافت منحصر به فرد با مجموع امتیاز ۱۸۴ و میانگین وزن ۹/۰۳ و اشتغال زایی بومیان با مجموع امتیاز ۱۷۵ و میانگین وزن ۸/۵۹ به ترتیب جزء کم اهمیت‌ترین و کم‌اثرترین نقاط قوت به شمار می‌آیند. در بررسی نقاط ضعف مولفه امکانات گردشگری با مجموع امتیاز ۲۴۵ و میانگین وزن ۱۱/۵۹ و بهره‌برداری نامناسب از جاذبه‌ها با مجموع امتیاز ۲۳۰ و میانگین وزن ۱۰/۸۸ به ترتیب جزء مهم‌ترین نقاط ضعف به شمار می‌آیند. همچنین در بین نقاط ضعف به ترتیب مولفه‌های آشنایی اندک مسوولین با صنعت گردشگری با مجموع امتیاز ۱۸۷ و میانگین وزن ۸/۸۴ و عدم ثبات الگوی گردشگری در همه فصول با مجموع امتیاز ۱۷۴ و میانگین وزن ۸/۲۳ جزء کم‌اثرترین نقاط ضعف محسوب می‌گردد. در خصوص فرصت‌ها مدیران محلی و مسئولان بر این عقیده‌اند که دسترسی به بزرگترین پارک ملی کشور (پارک ملی گلستان) با مجموع امتیاز ۲۵۰ و میانگین وزن ۱۰/۶۴ در اولویت اول قرار دارد و سپس امکان توسعه زیرساخت‌ها در مناطق روستایی با امتیاز ۲۴۵ و میانگین وزن ۱۰/۴۳ در اولویت دوم قرار دارد. در ضمن امکان توسعه صنایع دستی با مجموع امتیاز ۲۲۵ و میانگین وزن ۹/۵۸ و امکان توسعه فعالیت‌های فرهنگی مناسب با شرایط زندگی منطقه با مجموع امتیاز ۲۲۰ و میانگین وزن ۹/۳۶ جزء کم‌اثرترین فرصت‌ها به شمار می‌آیند. علاوه بر موارد مذکور ناشناخته

بودن جاذبه‌های گردشگری با مجموع امتیاز ۲۴۰ و میانگین وزن ۱۱/۷۰ مهم‌ترین و موثرترین تهدید به شمار می‌آید و تغییرات تدریجی بافت سنتی روستاها با مجموع امتیاز ۲۳۰ و میانگین وزن ۱۱/۲۱ در مرتبه بعدی قرار می‌گیرد. همچنین مولفه مشکلات اقتصادی و تورم با مجموع امتیاز ۱۸۰ و میانگین وزن ۸/۷۷ و کمبود نیروی آموزشی حرفه‌ای در منطقه با مجموع امتیاز ۱۷۸ و میانگین وزن ۸/۶۷ به ترتیب جزء کم‌اثرترین تهدیدها محسوب می‌شوند.

جدول ۵: اولویت بندی عوامل درونی

اولویت	اولویت بندی نقاط ضعف	اولویت	اولویت بندی نقاط قوت
۱	کمبود امکانات گردشگری	۱	وجود جاذبه‌های منحصر به فرد
۲	بهره‌برداری نامناسب از جاذبه‌ها	۲	روحیه مهمان نوازی بومیان
۳	ضعف اعتبارات برای توسعه گردشگری	۳	وجود آب و هوای مناسب ییلاقی
۴	کیفیت پایین خدمات گردشگری	۴	وجود آب و هوای مطبوع در فصول گردشگری
۵	صنعت تبلیغات	۵	وجود آداب و رسوم خاص منطقه
۶	کمبود سرویس بهداشتی در روستاها و مناطق توریستی	۶	وجود اماکن تاریخی
۷	فقدان تابلوها و علائم رانندگی برای کمک به مسافران	۷	وجود بازار صنایع دستی و محلی
۸	محدودیت مناطق اقامتی و با کیفیت در منطقه	۸	وجود شبکه حمل و نقل روستایی
۹	آشنایی اندک مسوولین با صنعت گردشگری	۹	وجود معماری و بافت منحصر به فرد
۱۰	عدم ثبات الگوی گردشگری در همه فصول	۱۰	اشتغال زایی بومیان

جدول ۶: اولویت بندی عوامل بیرونی

اولویت	اولویت بندی تهدیدها	اولویت	اولویت بندی فرصت‌ها
۱	ناشناخته بودن جاذبه‌های گردشگری	۱	دسترسی به بزرگترین پارک ملی کشور (پارک ملی گلستان)
۲	تغییرات تدریجی بافت سنتی روستاها	۲	امکان توسعه زیرساخت‌ها در مناطق روستایی
۳	آلودگی محیط زیست توسط گردشگران	۳	امکان جذب گردشگر خارجی
۴	امکان تغییر کاربری سودجویانه در اراضی و اماکن گردشگری	۴	فرصت حضور بخش خصوصی در منطقه برای توسعه گردشگری
۵	کم شدن حجم بارش‌ها در سال‌های اخیر	۵	برگزاری جشنواره‌های محلی
۶	فقدان برنامه جامع گردشگری در منطقه و استان	۶	آشنایی مردم با موضوع گردشگری و برخورد با آنها
۷	عدم همکاری مراکز دارای صلاحیت در توسعه گردشگری و ایجاد تسهیلات	۷	توصیه مقامات استانی به توسعه درختکاری
۸	امکان از بین رفتن فرهنگ سنتی مردم (زبان محلی، معماری و ...) با افزایش گردشگران	۸	دسترسی آسان به مناطق گردشگری از شهر
۹	مشکلات اقتصادی و تورم	۹	امکان توسعه صنایع دستی
-	کمبود نیروی آموزشی حرفه‌ای در منطقه	۱۰	امکان توسعه فعالیت‌های فرهنگی مناسب با شرایط زندگی منطقه

ارائه استراتژی برای گسترش اکوتوریسم شهرستان گالیکش براساس مدل تحلیلی SWOT:

استراتژی های رقابتی یا تهاجمی (SO):

در راهبرد تهاجمی که تمرکز بر نقاط قوت درونی و فرصت های بیرونی استوار است، در چنین وضعیتی منطقه باید با توجه به نقاط قوت برای گسترش خود گام بردارد (گلکار، ۱۳۸۴: ۵۳)، موارد زیر برای بهره برداری از برتری های موجود در راستای توسعه اکوتوریسم در نواحی روستایی پیشنهاد می گردد:

- ۱- تلاش در جهت شناسایی و بهره گیری از جاذبه های طبیعی و اکوتوریستی این منطقه بمنظور جذب بیشتر طبیعت گردان از قطب جمعیتی کشور در راستای رقابت با سایر مناطق توریستی.
- ۲- بهره گیری بهینه و هدفمند از افزایش انگیزه مسافرت در بین طبقات شهرنشین و نیز نزدیکتر به مراکز شهری پرجمعیت در جهت بهره گیری از جاذبه ها و چشم اندازهای اکوتوریستی بمنظور ایجاد اشتغال و درآمد برای ساکنین ناحیه مورد مطالعه.
- ۳- تاکید بر توسعه گردشگری طبیعی و بومی به دلیل وجود پتانسیل ها و زمینه های لازم، برای توسعه گردشگری در منطقه مطالعه شده.
- ۴- بسترسازی و بهره گیری از حمایت های بخش خصوصی برای سرمایه گذاری در اکوتوریسم با عنایت به وجود زیرساخت های اکوتوریستی در ناحیه مورد مطالعه.
- ۵- بهره گیری از مسئولان دولتی بمنظور ترویج و توسعه صنعت توریسم در راستای توسعه ایجاد فرصت های شغلی جدید و ایجاد درآمد برای ساکنین ناحیه.
- ۶- استفاده از نیروهای با تجربه و متخصص بمنظور ایجاد تشکل های تعاونی و همچنین ترویج و آموزش از طریق جلسات مختلف با مردم با بهره گیری از سرمایه گذاران بومی.
- ۷- ایجاد هماهنگی بین نهادها و بخشهای مختلف مرتبط، به منظور یکپارچه سازی کارکردهای گردشگری روستایی به وسیله برگزاری نشستها و به کارگیری تدابیر مدیریتی مطلوب.
- ۸- لزوم توجه به اشتغالزایی روستاییان با توجه به وجود بازار صنایع دستی در روستاهای هدف اکوتوریسم با توجه به نقاط قوت موجود در شهرستان گالیکش و وجود فرصت های بیشتر برای توسعه اکوتوریسم و نتایج بدست آمده از مدل سوات راهبرد کانونی، توسعه گردشگری در شهرستان گالیکش SO (راهبرد تهاجمی) است. با توجه به این موضوع فرضیه سوم تحقیق نیز تایید می شود.

استراتژی های تنوع (ST):

- در استراتژی های تنوع که به نقاط قوت درونی و تهدید بیرونی تاکید دارد موارد زیر برای بهره برداری از برتری های موجود و کاهش تهدیدات در راستای توسعه اکوتوریسم در نواحی روستایی پیشنهاد می گردد:
- ۱- برنامه ریزی هدفمند و استراتژیک برای تنوع بخشی به امکانات خدماتی، اقامتی، تفریحی و بهداشتی بمنظور جلب رضایت گردشگران و متعاقب آن افزایش گردشگر در راستای ایجاد فعالیت های جدید برای ساکنین ناحیه مورد مطالعه.
 - ۲- وضع قوانین و اقدامات لازم جهت جلوگیری از تخریب پوشش گیاهی و آلودگی محیط زیست با توجه به افزایش حضور گردشگر در مناطق مورد مطالعه
 - ۳- تنوع بخشی و توسعه برنامه های تبلیغاتی برای معرفی پارک ملی گلستان و جاذبه های طبیعی ناحیه مورد مطالعه از طریق سمینارها و جشنواره ها.
 - ۴- برنامه ریزی و ساماندهی آگری توریسم (توریسم کشاورزی) بمنظور استفاده و بهره گیری مطلوب از محیط آرام و زیبا و جلوگیری از تخریب مزارع و مناظر و چشم اندازهای طبیعی.

- ۵- تلاش مدیران محلی جهت ساماندهی کاربری ها و جلوگیری از تغییرات مخرب کاربری های اراضی.
- ۶- توسعه و تجهیز مسیرهای اکوتوریستی و تدوین دفترچه های راهنما برای گردشگران و آموزش آنها.
- ۷- تامین امنیت اجتماعی مکانها و روستاهای توریستی پارک ملی گلستان برای مسافران جهت جلوگیری از تخلفات اجتماعی.
- ۸- لزوم حفظ بافت های سنتی روستاهای مورد مطالعه با توسعه توریسم و لزوم توجه بیشتر به اکوتوریسم و توسعه پایدار

استراتژی های بازنگری یا بازپروری (WO):

در راهبردهای بازنگری ضمن تاکید بر نقاط ضعف درونی، سعی بر بهره گیری از فرصت های بیرونی در جهت رفع نقاط ضعف فراروی نواحی توریستی روستایی می باشد. در نتیجه موارد زیر برای بهره برداری از فرصت ها و از بین بردن ضعف ها در راستای توسعه اکوتوریسم پیشنهاد می گردد.

- ۱- بازنگری در خصوص نحوه توزیع امکانات، خدمات و تسهیلات توریستی و اولویت دهی تخصیص مجدد این امکانات به ناحیه مورد مطالعه.
- ۲- برنامه ریزی جهت بهره گیری از بخش خصوصی و مشارکت مردم در راستای تجهیز امکانات خدماتی، بهداشتی و اقامتی در ناحیه مورد مطالعه در راستای جذب گردشگر.
- ۳- بازنگری قوانین و مقررات اراضی در اماکن اکوتوریستی این ناحیه بمنظور بهره برداری و استفاده از قسمت های مختلف آن برای عموم.
- ۴- توسعه و گسترش نهادها و سازمان های ذیربط در ناحیه مورد مطالعه برای آموزش مردم و گردشگر بمنظور بهره گیری از منابع و اثرات مثبت اکوتوریسم.
- ۵- بازنگری به نحوه توزیع و اولویت دهی تخصیص سرمایه های موجود و تلاش برای جذب سرمایه گذاری جهت توسعه روستایی.
- ۶- بازنگری در امکانات گردشگری و لزوم توجه به توسعه و برگزاری جشنواره های بومی - محلی

استراتژی های تدافعی (WT):

در استراتژی های تدافعی نیز که بر اساس نقاط ضعف درونی و تهدید بیرونی استوار است موارد زیر جهت رفع آسیب پذیری و از بین بردن ضعف ها و تهدیدها در راستای توسعه اکوتوریسم پیشنهاد می گردد:

- ۱- آموزش مدیریت بحران به نیروهای بومی در راستای افزایش ایمنی با توجه به آسیب پذیری طبیعی منطقه و احتمال وقوع حوادث غیرمترقبه و پیش بینی نشده مثل سیل، زلزله، لغزش، ریزش و ...
- ۲- تدوین قوانین و مقررات ویژه بمنظور استفاده مطلوب و بهینه از از جاذبه های طبیعی منطقه و جلوگیری از تخریب اراضی جنگلی، مزارع و آلودگی آب، خاک و هوا.
- ۳- برگزاری سمینارها و نشست های توسعه سرمایه گذاری در صنعت گردشگری روستایی به وسیله مسوولان مرتبط، دعوت از سرمایه گذاران داخلی و خارجی و ایجاد تسهیلات و امتیازهای ویژه سرمایه گذاری در زمینه احداث هتلها، مجتمع های اقامتی، تأسیسات تفریحی، ایجاد زمینهای ورزشی، موزه تاریخ طبیعی و مناظر روستایی.
- ۴- آموزش و اطلاع رسانی به مردم در نحوه برخورد با گردشگران بمنظور جلوگیری از تعارض گردشگران و مردم منطقه در زمینه فرهنگ و آداب و رسوم و جلوگیری از تخلفات اجتماعی و بزهکاری.
- ۵- تجهیز امکانات و خدمات درمانی و تجهیزات امداد و نجات در ناحیه مورد مطالعه با استفاده از نیروهای متخصص و مجرب.
- ۶- زمینه سازی و تشویق مردم به مشارکت در جهت توسعه زیر ساخت ها، تجهیزات و تسهیلات مختلف توریستی و کسب درآمد از طریق اکوتوریسم و همچنین استفاده از بخش خصوصی در زمینه هایی که مردم نمی توانند مشارکت داشته باشند.

۷- بهره‌گیری از نیروهای متخصص و مجرب در جهت بکارگیری آنان در راستای توسعه اکوتوریسم با حمایت دولت.

اجرای برنامه‌ها، نظارت و ارزیابی:

این گام آخرین مرحله از فرایند برنامه‌ریزی استراتژیک در جهت توسعه اکوتوریسم در ناحیه مورد مطالعه است و مشتمل بر برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه اکوتوریسم و تهیه الگوی برنامه‌های عملی است. در این مرحله شیوه تدوین برنامه‌ها، بمنظور حصول اهداف استراتژیک و نهایی تنظیم می‌شود. علاوه بر آن مکانیزم‌های نظارت و ارزیابی، سیاست‌ها و برنامه‌های ارائه شده نیز بر مبنای همین اهداف و راهبردها ارائه می‌گردد. براین اساس در جهت توسعه و گسترش اکوتوریسم در ناحیه مورد مطالعه می‌توان در دو سطح بلندمدت و کوتاه مدت برنامه‌های عملی زیر را ارائه نمود.

برنامه‌های بلندمدت:

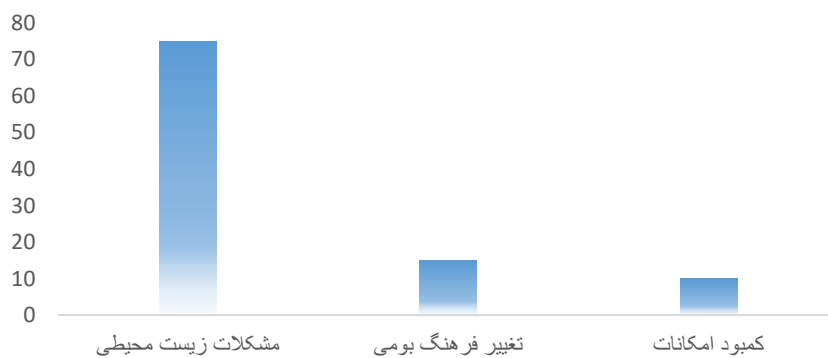
- ۱- توسعه همزمان زیر بناهای مورد نیاز در صنعت گردشگری و توسعه در پارک های ملی به منظور هدایت آن ها به سمت توسعه پایدار و رشد اقتصادی منطقه.
- ۲- ایجاد بازچه های محلی و موقت، از آنجائیکه توریست ها در هنگام سفر به روستاها همواره در صدد خرید صنایع و محصولات روستا بوده و از آنها به عنوان خاطرات سفر یاد می‌کنند لذا مدیریت روستا می تواند با ایجاد بازارچه های محلی در روستا نسبت به عرضه نظامند محصولات و صنایع دستی روستا اقدام نماید که بازگشت سریع توریست ها و افراد جدید را سبب خواهد شد.
- ۳- برگزاری سمینار یا کنگره توسعه اکوتوریسم توسط انجمن اکوتوریسم با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط و مسئول بمنظور ترویج اکوتوریسم مثل آشنایی ایده‌های جدید و نظریه‌های تازه، آشنایی با تجارب کشورهای توسعه یافته و درحال رشد در زمینه اکوتوریسم.
- ۴- راه اندازی مهمانسراهای توریستی و محلی، مدیریت روستایی می تواند از اماکن قدیمی و جذاب جهت اسکان و اقامت توریست ها استفاده و با اجرای برنامه هایی نظیر موسیقی، رقص محلی و غیره و فراهم کردن شرایط مساعد برای توریست ها قدم مؤثر دیگری در این رابطه بردارد.
- ۵- ارائه الگوی بهینه جهت توسعه اکوتوریسم و یا تهیه و تنظیم یک برنامه مناسب و اصولی متناسب با شرایط اکولوژیکی ناحیه مورد مطالعه به نحوی که آثار مخرب محیط زیست را به حداقل برساند.
- ۶- بهبود و گسترش زیرساخت‌ها اعم از توسعه شبکه ارتباطی، توسعه فناوری اطلاعات (IT) و... در ناحیه مورد مطالعه.

برنامه‌های کوتاه مدت:

- ۱- اصلاح ضوابط و قوانین و مقررات جهت ایجاد و گسترش اکوتوریسم توسط دستگاه‌های ذیربط.
- ۲- تأسیس دفاتر جذب توریسم در روستاها، که می‌توان اشتغال زایی بوجود آورد و با تأسیس و راه اندازی دفاتری با عنوان دفاتر جذب توریسم در روستاها نسبت به معرفی منطقه، اسکان، و راهنمایی توریست ها اقدام نمود.
- ۳- اقدامات فرهنگی و زیبا سازی محیط پارک ملی.
- ۴- حمایت سازمانهای ذیربط برای جذب طبیعت گردان و گردشگران با برنامه‌ریزی اصولی و مناسب بمنظور ایجاد مراکز رفاهی، خدماتی و بهداشتی و اقامتی.
- ۵- تشکیل هیاتی مرکب از مدیران و مسئولان محلی و استانی برای عملی کردن تصمیمات دولت در خصوص ایجاد مراکز تفریحی و ورزشی در راستای گسترش توسعه اکوتوریسم.
- ۶- لزوم توجه بیشتر مسوولین به فرهنگ و آداب و سنن مردم بومی منطقه و حمایت از صنایع دستی و گسترش غذاهای سنتی در منطقه

در ادامه به بررسی روستاهای اصلی و مهم منطقه که دارای قابلیت‌های فراوان اکوتوریستی، گردشگری، مناطق بکر طبیعی و ... می‌باشد اشاره می‌شود، این روستاها که در مناطق جنگلی گلستان واقع شدند و دارای ویژگی‌های تاریخی و طبیعی فراوان می‌باشند و همچنین تعدادی از روستاها در مسیر جاده استراتژیکی و مهم تهران- مشهد قرار گرفته‌اند و همچنین در مجاورت پارک ملی گلستان که یکی از ذخیره‌گاههای زیست کره زمین می‌باشد قرار گرفته‌اند، با توجه به تحقیقات میدانی و انجام مصاحبه همه این روستاها با حجم بالایی از گردشگر در طول سال روبرو بوده‌اند، و در جمع بندی و تجزیه و تحلیلی که اطلاعات حاصل از مصاحبه داشت مهم‌ترین مسائل و تنگناها و مشکلاتی که در سوالات بالا اشاره شده بود، بیشترین مسائلی که مردم بومی و مسوولین بومی این روستاها مطرح کردند در قالب کلی موضوعات زیر می‌باشد.

اثرات توریسم

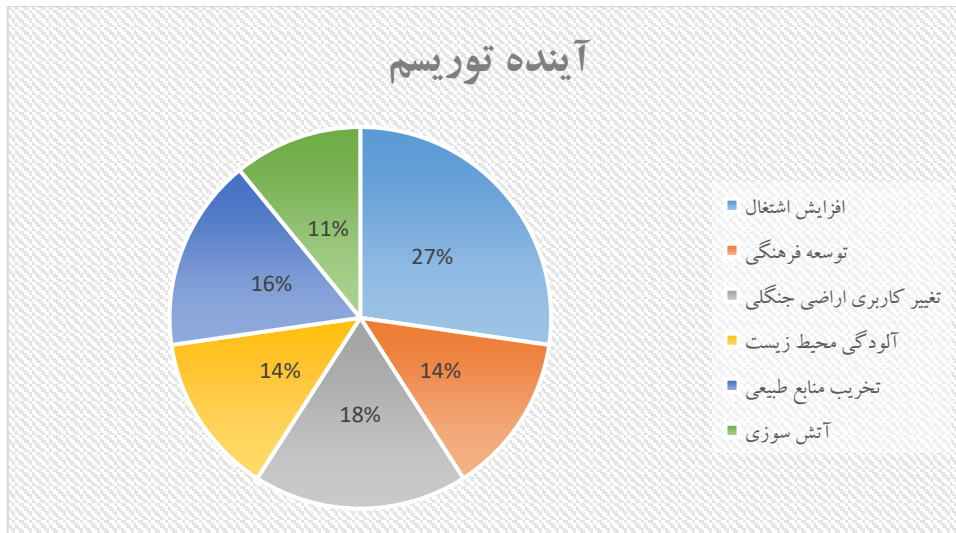

۱- در خصوص مشکلات توریسم، بیشتر مردم بومی عقیده داشتند افزایش توریسم باعث افزایش مشکلات زیست محیطی و آلودگی در روستاهای آن‌ها شده است و توریسم بیشتر باعث آلودگی بیشتر محیط زیست بی نظیر این روستاها گردیده، برای مثال روستای پادلدل که یکی از روستاهای زیبای منطقه می‌باشد و در فصل اردیبهشت به خصوص به دلیل وجود دشت شقایق میزبان شمار زیادی گردشگر می‌باشد از مشکلات زیست محیطی و ریختن زباله و آشغال در طبیعت بکر و لگدمال کردن گل‌ها و ... را از مشکلات ورود توریسم عنوان کردند. همچنین در خصوص کمبود امکانات بهداشتی و زیرساخت‌های گردشگری نیز بیشتر مردم بومی شکایت داشتند و از مشکلات اصلی ورود توریسم و کمبود امکانات می‌گفتند. برخی نیز به بحث تغییر فرهنگ بومی و محلی با ورود بیشتر گردشگر اشاره کرده بودند.

مزایای ورود توریسم

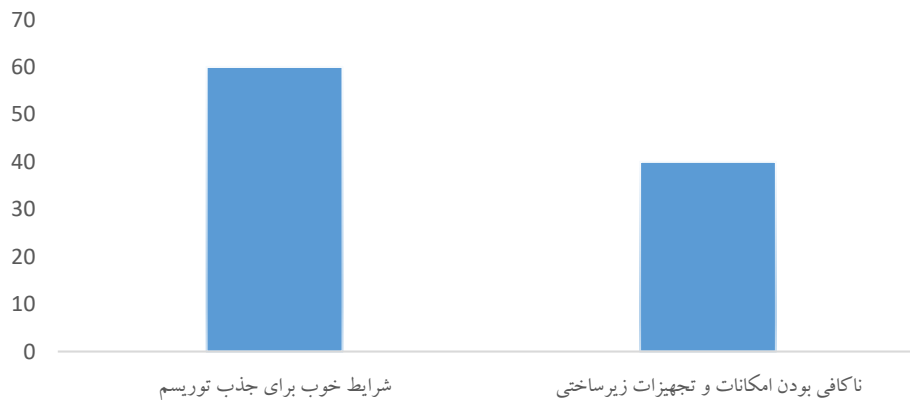

۲- در خصوص مزایا و خوبی‌ها توریسم بیشتر روستاهای مورد مطالعه مردم بومی به بحث اقتصادی و درآمد حاصل از گردشگر اشاره کردند، که به اجاره مسکن، فروش غذاهای سنتی، صنایع دستی، اشاره کردند و همچنین برخی به غنای فرهنگ و افزایش فرهنگ اشاره کردند. و معرفی آداب و رسوم به گردشگران اشاره کردند. افزایش درآمد و کاهش بیکاری و افزایش داد و ستد و رونق کار و بار و افزایش مراکز خدماتی و همچنین توسعه هتل‌ها از موارد مهمی بود که اشاره شد.

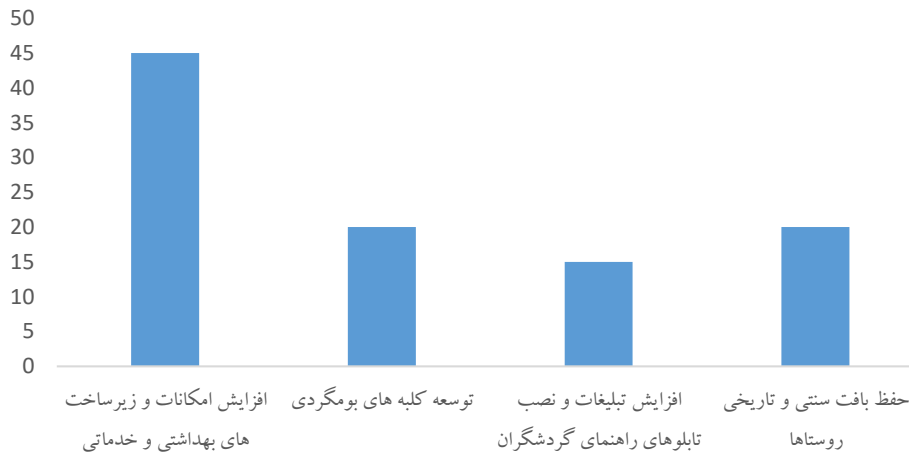
۳- در خصوص آینده بیشتر معتقد بودند که باعث افزایش اشتغالزایی و درآمد و رونق اقتصادی خواهد شد، و همچنین به افزایش غنای فرهنگی اشاره کردند، عده‌ای نیز به مشکلات زیست محیطی و افزایش آلودگی محیط زیست و تخریب منابع طبیعی و جنگل‌ها توسط افراد سودجو اشاره کردند.

شرایط لازم برای جذب توریست

۴- در خصوص شرایط لازم برای جذب توریسم بیشتر مردم بومی نظر مثبتی داشتند و اینکه قابلیت‌های لازم برای ورود گردشگر را دارند و عده‌ای نیز به مشکلات زیرساختی و کافی نبودن امکانات برای ورود توریسم را عنوان کردند.

اقدامات لازم برای آینده گردشگری

۵- در خصوص سوال آخر و اینکه چه اقداماتی باید انجام شود تا میل گردشگران به منطقه افزایش پیدا کند، بیشتر مردم به افزایش امکانات و زیرساخت‌های بهداشتی و خدماتی و رفاهی اشاره کردند و همچنین تعدادی به افزایش کلبه‌های بومگردی اشاره کردند و اینکه توسعه بومگردی به جای ایجاد هتل‌ها از اقدامات مفیدی بود که اشاره شد و کاملاً در راستای تحقیق و توسعه پایدار و اکوتوریسم عنوان شد، عده‌ای برنامه‌ریزی جهت انجام امورات تبلیغات را ذکر کردند و همچنین افزایش تابلوهای راهنمای گردشگران را ذکر کردند، به مسائل زیست‌محیطی اشاره شد و اینکه محیط تاریخی و سنتی روستاها حفظ شود تا گردشگران همچنان رغبت داشته باشند از طبیعت بکر بازدید نمایند.

با توجه به اینکه مسائل و موضوعات مختلفی عنوان گردید و مسائلی که عنوان نشد و همچنین مسائل و مشکلاتی که وجود دارد و اینکه مسائل و مشکلاتی در آینده به وجود خواهد آمد، همچنین اقدامات مثبت هر چند اندکی که انجام شده است، لزوم توجه به اکوتوریسم از مسائل مهم و ضروری امروزه در کشورهای در حال توسعه می‌باشد و به خصوص در مناطق بکر طبیعی از قبیل منطقه مورد مطالعه می‌باشد، همچنین با توجه به امر توسعه پایدار اکوتوریسم یکی از جنبه‌های مهم در امر توسعه پایدار می‌باشد. با توجه به مسائل و مشکلات و تغییر کاربری‌هایی که شدیداً در مناطق توریستی صورت می‌گیرد و افزایش صنعتی شدن و توسعه بدون نگاه به توسعه پایدار از مشکلات عدیدی می‌باشد که در مقابل مسائل توریستی و شهرستان وجود دارد، عدم توجه به این مسائل و صنعتی شدن این امر باعث خشکسالی در سال‌های آینده و کمبود توریست خواهد شد. اقدامات انجام شده از قبیل توسعه کلبه‌های بومگردی می‌باشد که اقدام مفیدی می‌باشد ولی با نگاه کاملاً اقتصادی می‌باشد و اصلاً با نگاه توسعه بومگردی نمی‌باشد و صرفاً با نگاه کسب درآمد می‌باشد. پیشنهاداتی در ادامه ذکر می‌شود که می‌تواند باعث شود این مشکلات کمتر شود از قبیل توسعه برنامه‌ریزی شده کلبه‌های بومگردی با نگاه توسعه پایدار و اکوتوریسم،

- ۱- لزوم توجه بیشتر به اکوتوریسم در منطقه مورد مطالعه
- ۲- آموزش مردم بومی و افزایش اطلاعات بیشتر مسوولین در خصوص اکوتوریسم و پیامدهای آن
- ۳- برگزاری سمینارها و نمایشگاه‌های مختلف در روستاها و کلبه‌های بومگردی و دعوت از صاحب‌نظران و انتقال سمینارها و جلسات از مناطق شهری به مناطق روستاها و دعوت از مردم بومی و مشارکت آن‌ها،
- ۴- هدف توسعه اکوتوریسم برای روستاییان و مردم بومی می‌باشد بنابراین گرفتن جلسات و تصمیمات بدون مشارکت مردم بومی در شهرها امر مفیدی نمی‌باشد و بایستی مردم بومی و مسوولین بومی در برنامه‌ریزی‌های مختلف شرکت نمایند و یا در روستاها جلسات اجرا شوند.

۵- در آخر مشارکت امر مهمی در توسعه می باشد و همچنین توسعه پایدار از مسائل مهم در امر توریسم می باشد باید برنامه ریزی های شهرستان با نگاه توسعه پایدار باشند.

۶- در خصوص برنامه های بلند مدت که سازمان های جهانی از قبیل یونسکو و دیگر سازمان ها برای حفظ میراث منطقه مورد مطالعه دارند نشان از اهمیت موضوع می باشد و مسوولین محترم باید توسعه پایدار را در راستای کار خود قرار دهند نه اینکه کشورهای دیگر مطالعات و اقدامات بیشتری در خصوص منطقه ما داشته باشند.

منابع

A Dual Route in Explaining Health Outcomes in Natural Disaster., 2006, Journal of Applied Social Psychology. Volume 36, Issue 6

Publications of the Manchester Centre for Anglo-Saxon Studies

Sport tourism destinations: Issues, opportunities and analysis

J Higham Sport Tourism Destinations, 17-30.

Genetic and Environmental Influences on ADHD Symptom Dimensions of

Inattention and Hyperactivity: A Meta-Analysis, Molly A. Nikolas and S.

Alexandra Burt

Michigan State University,

امکان سنجی توسعه گردشگری در نواحی روستایی از دیدگاه گردشگران (بخش تخت سلیمان شهرستان تکاب)، سیدحسین مطیعی

لنگرود، انور شریفی، مریم رضا آبادی، ۱۳۹۴ مجله سکونتگاههای انسانی

تاثیر گردشگری خانه های دوم بر اقتصاد روستایی دهستان ابرشویه در شهرستان دماوند، خشنود. عفت، مهدودی حاجیلویی، مسعود قادری،

اسماعیل، ۱۳۸۳